

نوشته هایی از محمود سریع القلم استاد دانشگاه

چرا همدیگر را قبول نداریم؟

زمانی آغاز می‌شود که این اندیشه‌ها و تصمیم‌های الیت، زمینه حمایت عامهٔ مردم را نیزداشته باشد که در نهایت به قرارداد اجتماعی منتهی می‌شود. اگر الیت‌های چینی نه از طریق لیبرالیسم غربی، بلکه با تعالیم کنفوسیوسی به تقسیم کار، وظیفه شناسی، تخصص، نظم و هرم سازمانی اعتقاد نداشتند، نمی‌توانستند سه تریلیون دلار ذخائر ارزی جمع کنند و به اکثریت کشورهای جهان وام بدهند (Debt Diplomacy). تاریخ سیاسی ایران، تاریخ افراد است؛ از خوارزمشاه و ملکشاه و بهرامشاه و سلطان حسین و شاه اسماعیل و شاه سلیمان گرفته تا کریمخان و آقا محمد خان و مظفرالدین شاه و رضا شــاه و محمدرضا شاه. جزئیات تاریخی به وضوح نشان می‌دهد که تناسبی میان سطح قدرت شــاه و اطرافیان، حتی وزرا و دربار نبوده است: شاه بوده و عده وسیعی از افراد اُپراتور. الیت با هیئت حاکمه به معنایی که با آن‌ها مشورت شود، در قدرت سهم‌ها یابند و مسئولیت جمعی برای حفظ کشور و سرزمین داشته باشند، وجود نداشته است. الیت یعنی طیفی از افراد عاقل، دانا، متخصص، سیر، متعادل و نرمال که تصادفی رشد نکرده باشند بلکه قدم به قدم و با توانایی ارتقا پیدا کرده باشند. خوانندگان محترمی که با الیت هند، اندونزی، برزیل، کرهٔ جنوبی و سنگاپور آشنایی داشته باشند به خوبی می‌توانند این مقایسه را انجام دهند.

رضا شاه و محمدرضا شاه هر چند دورهای با الیت‌ها کارها را پیش بردند اما به خصوص در پنج سال آخر حکمرانی خود، با قیابوت و ذهنیت شخصی خودشان تصمیم می‌گرفتند، وقتی کشوری الیت نداشته باشد، اُپراتورها با صلاحیت و دانش انتخاب نمی‌شوند بلکه صرفاً بر اساس وفاداری و پیروی تام از دستورات منصوب می‌شوند. در چنین قالی، اُپراتورها نیز برمجموعهٔ مردم را بر اساس وفاداری به سمت می‌گمارند. هرچند در ظاهر، عموم این افراد حکمرانی می‌کنند اما در باطن نه یکدیگر را قبول دارند و نه تعهدی به یک سیستم سیاسی یا سرزمینی دارند. پنج ماه قبل از انقلاب در ۲۷ شهریور ۱۳۵۷، کارمندان بانک مرکزی فهرست ۱۷۷ تن از افراد سرشناس پهلوی دوم که بالغ بر ۲ میلیارد دلار از کشور خارج کرده بودند را منتشر کردند (این نویسنده، اقتدارگرایی ایرانی در عهد پهلوی، ۱۳۹۷، صص ۲۹۱–۲۹۰). همین که اُپراتورها از اواسط ۱۳۵۷ آسیب‌پذیری‌های شاه را حس کردند، صحنه را ترک گفتند. اما اگر الیت وجود داشت، مشکلات و چالش‌ها را رصد می‌کرد، به موقع در پی حل و فصل آن‌ها می‌بود، حکمرانی در ذهن و مصالح یک نفر خلاصه نمی‌شد و اُپراتورها تبدیل می‌شدند به سهامداران، مشترکین و اعضای الیت یک حکومت، وقتی الیت نباشد، اُپراتورها یکدیگر را قبول ندارند زیرا خود را وفادار به فرد می‌دانند و این فرهنگ نفی یکدیگر به تدریج به کلیت جامعه منتشر می‌شود. از منظر روان‌شناسی اجتماعی، ممکن است بحث کنیم که افراد محور، خود بزرگ بین، شهرت طلب، جاه طلب و خود حق بین. اما اینها معلول‌اند و علل ظهور این خصایص را باید در سیستم حکمرانی و مدیریت جستجو کرد. این خصــل‌ها را می‌توان در شهروندان عموم کشورها پیدا کرد ولی سیستم مدیریت اجازه ظهور و بروز آن‌ها را یا نمی‌دهد و یا محدود می‌کند، ویتنام و چین هردو اقتدارگرا هستند ولی حداقل در حیطهٔ مسائل اقتصادی و روابط بین‌المللی، به شدت تخصصی، حرفه‌ای و مبتنی بر دانش بشری، **fact** و **data** اداره می‌شوند، وقتی وزیری در موضوع وزارت خود حتی چند کتاب نخوانده و سال‌ها وزیر می‌ماند، رهیافت تصمیم‌سازی در سازمان خود را به طور طبیعی به سمت ناکارآمدی، اشتباهات بی در پی، بی‌تفاوتی و تملق سوق می‌دهد. شاید

افغانستان

ادعای طالبان دربارهٔ سرنگون کردن بالگرد ارتش افغانستان در هلمند

سخنگوی طالبان مدعی شد که این گروه شبه‌نظامی یک بالگرد ارتش افغانستان را در ولایت هلمند، واقع در جنوب این کشور سرنگون کرده است. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری اسپوتنیک، ذبیح‌الله مجاهد، سخنگوی طالبان در پیامی توئیتری نوشت: در نزدیکی بخش نادعلی در ولایت هلمند یک بالگرد ارتش افغان به دست نیروهای طالبان ساقط شد. ما همچنین مرکز بخش نادعلی را تصرف کرده و رئیس پلیس آن را به اسارت درآوردیم. طالبان اعلام کرد، بسیاری از افغان‌ها در این حمله کشته و زخمی شدند و تسلیحات و مهمات آن‌ها توقیف شده است. با این حال، پایگاه پژواک افغان نیوز با استناد به منابع نظامی گزارش داد که یک بالگرد نظامی در جریان یک عملیات علیه طالبان در ولایت هلمند یک فرود اضطراری سخت به دلائل فنی داشت. براساس اعلام ارتش افغانستان، هیچ‌گونه تلفاتی گزارش نشده است و سرنشینان این بالگرد تخلیه شدند و اسن بالگرد از بین رفت.

طالبان، گزارش هیئت کمک رسان سازمان ملل در افغانستان را رد کرد

گروه شبه نظامی طالبان گزارش منتشرشده از سوی هیئت کمک رسان سازمان ملل در افغانستان را مبنی بر افزایش تلفات غیرنظامیان رد کرد. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری اسپوتنیک، اوایل روز دوشنبه این هیئت کمک رسان اعلام کرد که تعداد افغان‌های کشته یا مجروح در نیمه نخست سال جاری میلادی رکورد ۵۱۸۳ نفری زده به ویژه که رشد چشمگیری در مه و در بهبوحه خروج نیروهای خارجی از افغانستان داشته است. بر اساس این گزارش از هیئت کمک رسان سازمان ملل در افغانستان، شبه‌نظامیان طالبان مسئول ۶۴ درصد از تلفات غیرنظامیان هستند در حالی‌که نیروهای حامی دولت کابل مسئول حدود ۲۵ درصد از تلفات اعلام شده‌اند. ذبیح‌الله مجاهد، سخنگوی طالبان در بیانیه‌ای اعلام کرد: گزارش این هیئت دربارهٔ تلفات غیرنظامیان افغان بی‌پایه و اساس و نادرست است. طالبان این گزارش را رد و بر این مسئله تاکید می‌کند که در شش ماهه گذشته شبه نظامیان طالبان هیچ غیرنظامی افغان را به صورت عمدی نکشته یا حملاتی به صورت عمد انجام نداده که باعث تلفات غیرنظامی شده باشد. وی همچنین ادعان کرد که برخی غیرنظامیان ممکن است در پی انفجار مین و به صورت تصادفی کشته شده باشند. در آوریل سال جاری میلادی، هیئت کمک رسان سازمان ملل در افغانستان گزارش کرده بود که تعداد تلفات غیرنظامیان افغان در نیمه نخست سال جاری میلادی و در مقایسه با مدت مشابه سال ۲۰۲۰ ۳۰درصد رشد داشته است.

آمریکا

افزایش خودکشی سربرازان آمریکایی در ۲۰۲۰

اعلام ۳۸۵ مورد خودکشی در میان سربرازان آمریکایی در سال ۲۰۲۰، وزیر دفاع آمریکا را نگران کرده است. به گزارش ایسنا، به نقل از پایگاه گاردین، بر اساس گزارش‌ها در سال ۲۰۲۰، ۳۸۵ سربراز مشغول به خدمت در ارتش آمریکا خودکشی کرده‌اند که در براندن افزایش چشمگیری نسبت به ۳۲۶ مورد مشابه گزارش شده ازسوی پنتاگون برای سال ۲۰۱۸ است. لوید آستین، وزیر دفاع آمریکا در اظهاراتی در جریان سفرش به پایگاه هوایی ایلسون در آلاسکا گفت: من عمیقاً از بابت نرخ خودکشی نه فقط در اینجا بلکه در سراسر قوا نگران هستم. از ۳۰ دسامبر دست کم شش سربراز در اثر خودکشی احتمالی در آلاسکا جان خود را از دست داده‌اند. وی افزود: یک مورد جان‌باختن در اثر خودکشی خیلی زیاد است، در حالی که ما به سختی برای رسیدگی به این مشکل تلاش می‌کنیم. خیلی کارهای بیشتری برای انجام دادن داریم. طبق اعلام وزارت دفاع آمریکا فاکتورهای استرس برای سربرازان شامل پیش‌بینی نابپذیری زندگی در ارتش هستند. این مقام که ناشی را فاش نکرد به یو.اس‌آی تودی همچنین به تقاضاهای هرچه بیشتر تهاجمی فرماندهان برای نیروهای بیشتر عمدتاً از بابت افزایش نفوذ چین استقرار یافته در آلاسکا با وضعیت آب و هوایی سخت، انزوای اجتماعی و جغرافیایی و همچنین برنامه‌های مکرر آموزش و استقرار روبرو هستند. سربرازان به همراه مابقی جمعیت غیرنظامی این ایالت همچنین با هزینه‌های بالای زندگی، سواستفاده غالب از الکل و اختلال خواب مواجه هستند. آستین در جریان سفر اخیرش به پایگاه هوایی ایلسون از ارتش خواست نگ دانستن درخواست کمک از بابت مشکلات مربوط به سلامت روان را کاهش دهد. او گفت: سلامت روان هم جزو سلامتی است. ختم کلام، بنا بر این اگر شما دارید آسیب می‌بینید منابعی موجود هستند، من می‌دانم که رهبران ما در اینجا هستند و مستعدند به این که منابع را حتی در دسترس‌تر و موجودتر کنند.

استاد علوم سیاسی دانشگاه شهید بهشتی گفت: مادامی که ایرانی‌ها برای یک دیگر جا باز نکنند، با فکرهای گوناگون، طبیعی بر خورد نکنند و الیت نسازند، هم چنان در فراز و نشیب‌های تاریخی مُعلق خواهند بود. سریع القلم ادامه داد: ایران خاص نیست و به راحتی می‌تواند از چین، اندونزی، هند و کرهٔ جنوبی بیاموزد. آشنا شدن با این جهان شگفت‌انگیز و بیرون آمدن از لوپ بسته، اولین شرط فکری برای ساختن یک الیت منسجم جهت پیشرفت و توسعه یافتگی است. به گزارش ایسنا، یادداشت محمود سریع القلم با عنوان «چرا همدیگر را قبول نداریم» به شرح زیر است:

در سیستم حکمرانی، چینی‌ها جز استنباد، اقتدارگرایی و دیکتاتوری تجربهٔ دیگری ندارند. اما چند سرمایهٔ اجتماعی باعث شده که حداقل در رشد و توسعهٔ اقتصادی، دستاوردهای منحصر به فردی را کسب کنند: فرهنگ هم‌کاری، هماهنگی و حمایت از یکدیگر که ۲۶۰۰ سال پیش توسط کنفوسیوس، عموم مردم از کشاورز، کارآفرین، متخصص تا مجری را بهم متصل و قفل کرد؛ اقتدار گرایی چینی بر خلاف اقتدارگرایی خاورمیانه‌ای، تابع تشکیلات، هرم و طبقات مرتبط با شاه بود. این سنت در دوران حکومت کمونیستی نیز ادامه پیدا کرد. شاه چینی نه تنها با طیف وسیعی از نخبگان و سیاستمداران مشورت می‌کرد بلکه بدون دستیابی به اجماع، سیاستی را پیش‌نمی‌برد. این روش حکمرانی و تصمیم‌گیری یک اثر مهم داشت و افراد را نسبت به نقل حکومت، علاقمند، وفادار و تعلق‌پذیری می‌کرد. در مقام مقایسه، در اقتدارگرایی صدام یا ناصرالدین شاه، نه وزیر امنیت داشت نه وکیل و نه مشاور. اقتدارگرایی هرمی چینی هزاران نفر کارگزار و نخبهٔ سیاسی را فراتر از پول و مقام، به یک دستگاه حکومتی متمایل و دل بسته می‌کرد؛ یکی از شاهکارهای آموزشی کنفوسیوس، تعلیم و سیستم‌شناسی و نیزپرفتن کاری که در فرد در آن مهارت ندارد است. این نوع آموزش‌ها و سیستم‌ها (Functionalism) در قرن نوزدهم غرب اروپا و آمریکا شمالی از مبنای فلسفی دیگری مانند اصلاب فایده (Utilitarianism) کارآمدی، صنفی شدن (Unionization) و لیبرالیسم سرچشمه گرفته و به تدریج ناپدید شد. در مقابل، وظیفه‌شناسی و تخصص به عنوان پیش نیازهای رشد و پیشرفت با version چینی آن، بیش از دو هزار سال در روح و روان جامعه و فرهنگ ناگفتهٔ اقتدارگرایی چینی ریشه دارد؛ حکومت‌های اقتدارگرای چینی عموماً متشکل از هیئت حاکمه بودند و نه مبتنی بر یک فرد مانند صدام، قذافی یا خسنی مبارک. وقتی هیئت حاکمه یا گروه الیت وجود دارد، هم زمان جریان‌های فکری، سیاسی، فراکسیون‌ها اکثریت / اقلیت و از همه مهم‌تر «فرآیند اجماع‌سازی» در درون طیفی از افراد با مهارت‌ها و تخصص‌های مختلف وجود دارد. وجود گروه الیت که نسبت به موقعیت و اندیشهٔ خود، حس امنیت و اهمیت داشته باشد در سیر رشد و توسعهٔ جهان امروز کلیدی است به طوری که موقعیت مثبت برزیل، مکزیک، هند، اندونزی، مازلی، سنگاپور و ویتنام در این چارچوب نظری می‌توان تحلیل نمود. کشورهای غربی از رهیافت نظام حزبی به الیت و هیئت حاکمه رسیده‌اند و غیر غربی‌ها از مسیر فرهنگ بلایند، ضرورت چشمگیری اقتصادی و مانند چین به موجب فرهنگ کنفوسیوسی؛ تحولات چشمگیر اقتصادی برزیل، هند، ویتنام، کرهٔ جنوبی، اندونزی و چین در سسی سال گذشته صرفاً در درون حاکمیت متشکل از جریان‌های مختلف و وجود هیئت حاکمه و الیت اتفاق افتاده است. شهروندان این کشورها چه انتظاراتی داشتند: ثبات اقتصادی و ثبات در تصمیم‌سازی‌ها. حس یادگیری و مشورت از یک طرف و اعتقاد به تخصص و تقسیم کار از طرف دیگر باعث منطقی شدن تصمیم‌سازی‌های این طیف از کشورها با سابقهٔ اقتدارگرایی و استبداد شده‌اند. این اعتقاد به دانش و تخصص تا آنجا پیش رفته که چینی‌ها با توجه به اینکه سهامداران عمده استاک سرمایه‌گذاری عمرانی چین (Asia Infrastructure Investment Bank) انگلیسی هستند اما دو معاون کلیدی بانک را به دو فرد مُجرب بانکداری آلمانی و انگلیسی (Joachim von Amsberg and Daniel Alexander) سپرده‌اند.چینی‌ها نسبت به فرهنگ تمدن و تاریخ خود بسیار متفخر و مغرور هستند ولی ایلی از مشورت و یادگیری در مدیریت ندارند و با مهم‌ترین مراکز مشورتی مانند McKinsey & Company طرح‌های خود را در میان می‌گذارند. این اعتماد به نفس ناشی از تعلق خاطر مجموعه الیت و هیئت حاکمه نسبت به خود، اهداف خود، سرزمین خود و آیندهٔ خود است. وقتی الیت داشته باشد، خارجی به راحتی نمی‌تواند در آن نفوذ کند.

وقتی کارگزاران یک کشور به مجموعهٔ هیئت حاکمه تسلسل تعلق نکنند، زمینهٔ نفوذ خارجی فراهم می‌شود. وقتی کشوری الیت داشته باشد و بهترین‌ها و دانا ترین‌ها را در هیئت حاکمه جمع کند، دقیق حرف زدن و صحیح عمل کردن، قاعده می‌شود. وفاداری به کشور و حفظ و بسط آن تابع وجود الیت‌هایی است که در درون خود بسیار بحث می‌کنند، ملاک بحث آن‌ها که کشور است و جمعی تصمیم می‌گیرند. دموکراسی تقویت رویه رقابتی خودمان ادامه دهیم اما ما دنبال درگیری با چین نیستیم. یکن این مذاکرات را «عمیق و دوستانه» توصیف کرد و با سلیسی از حکومت پاسخ داد. مقامهای چینی «نارضایتی عمیق» خودشان را از «سیاست به شدت خطرناک واشنگتن در قبال چین» ابراز کرده و آن را به ریاکاری در مسئله حقوق بشر متهم کردند.

روایوری

رائو لیجیان، سخنگوی وزارت خارجه چین گفت، مقامهای چینی درخواست دارند که آمریکا فوراً به مداخله در امور داخلی چین پایان دهه، آسیب رساندن به منافع چین را خاتمه دهد و عبور از خط قرمز را متوقف کند، دیگر با اتش بازی نکند و از سازماندهی گروه مقابله به اسم ارزش‌ها خودداری کند. این دو کشور در تلاش هستند که امتیاز به‌دست آورند. آن‌ها برای مدیریت مهمترین روابط دوجانبه جهان و فراهم کردن زمینه اولین نشست رهبران میان جو بایدن، رئیس جمهوری آمریکا و شی جینپینگ، رئیس جمهوری چین که انتظار می‌رود در نشست آتوارتی گروه هفت باشد، دست و پنجه نرم میکنند. با وجود این لحن کوبنده، دو طرف به ادامه گفتگوها تمایل نشان دادند. نیل توماس، تحلیلگر چینی در اوراسیا گروپ که یک شرکت مشاوره سیاسی است، گفت: آمریکا و چین در دوره رقابت استراتژیک به سر می‌برند، روابط به طور کلی رو به افول می‌رود و این روند در طول مذاکرات اخیر هم ادامه داشت. اما این حقیقت که دو طرف می‌خواهند این نشست را برگزار کنند، نشان می‌دهد که بایدن و شی جینپینگ هنوز هم می‌خواهند نوعی پایه در زیر این روابط رو به وخامت قرار دهند زیرا آن‌ها میدانند که این مهمترین روابط دوجانبه در جهان است. این نیتات مهمی روی ثبات جهانی دارد، روی سیاست، امنیت و اقتصاد. وندی شرمن، معاون وزیر خارجه آمریکا هم بعد از این دیدار به نیویورک تایمز گفت: در حوزه‌هایی که ما منافع مشترک داریم و منافع جهانی بزرگی وجود دارد، ما گفتگوهای بسیار اساسی داشتیم و ایده‌هایی را رد و بدل کردیم. باید ببینیم این روند به کجا می‌انجامد. نشستهای وندی شرمن در چین، در ادامه تور آسیایی او در ژاپن، کره و مغولستان انجام شد و در شرایطی بود که لوید آستین، وزیر دفاع آمریکا به سنگاپور و آنتونی بلینکن، وزیر خارجه آمریکا به هند سفر کرده بودند و همگی اینها بازتاب اهمیت است که دولت بایدن برای آسیا قائل شده است.

سفر وندی شرمن به تیانجین در واقع اولین نشست عالی رتبه از زمان نشست پرنش ماه مارس در آلاسکا میان بلینکن و جیک سالیوان، مشاور امنیت ملی آمریکا با وانگ یی و مقامهای ارشد چین به شمار می‌رود. این اظهارات پس از نشستهای شرمن نشان می‌دهد که مناقشه‌های ماه مارس نه تنها حل نشده باقی مانده است بلکه همچنان ادامه خواهد یافت، خصوصاً بر سر مسائل حقوق بشری در آستانه میزبانی پکن برای المپیک

دیدگاه خود در مورد مطالب و گزارش اصلی این صفحه را به صورت پیامک با شماره ۳۰۰۰۱۴۱۲۷ در میان بگذارید.

آفتاب

دلیل اصلی که روسیه با قدمت تاریخی، وسعت جغرافیایی، شوکت ادبی، ذخائر منحصر به فرد طبیعی و حدود ده هزار کلاکه هسته ای، حتی یک کالای قابل عرضه در سطح جهانی ندارد به خاطر فقدان الیت باشد به طوری که جمعی تشکیل دهد و با بحث و گفتگو، بهینه‌سازی منابع، مشورت و یادگیری، این کشور فوق العاده را مدیریت کند. تاریخ روسیه نیز تاریخ افراد است. همین نظریه الیت در نگاه‌داری هم صق می‌کند. وقتی کارمندان و کارگران بنگاه‌هایی مانند عالی نسب، ایران ناسیونال، تویوتا، پاناسونیک، و سامسونگ نسبت به کلیت سازمان، احساس «تعلق» می‌کنند و با انگیزه کار می‌کنند، در عین حال وفاداری خود را در فراز و فرود شرکت نشان می‌دهند. در یکی از جلسات داوس بیرامون حکمرانی مطلوب، خانم مرکل که دو ماه دیگر بازنشسته می‌شود، یک باراظهار داشت: مادامی که در مورد یک سیاست، میان دولت آلمان، پارلمان، احزاب و مجموعهٔ بخش خصوصی اجماع ایجاد نکرده و سپس آن را با افکار عمومی محک نمی‌زد به انجام آن مباردت نمی‌ورزید. به عنوان یک نمونه، خط لولهٔ گاز روسیه به آلمان (Nord Stream ۲) که چنین اجماعی را کسب کرده بود علی‌رغم نزدیک به ده سال مخالفت دولت‌های آمریکایی، همچنان پیش رفت و در نهایت دولت بایدن چند هفته پیش مجبور شد در مقابل اجماع حکومت و مردم آلمان کوتاه بیاید.

مورگان شوستر که در اواخر قاجار برای سامان دادن به نظام مالی و مالیاتی به ایران دعوت شده بود هفت ماه بیشتر دوام نیاورد زیرا در برابر یک سیستم، هیئت حاکمه، حاکمیت و الیت قرار نگرفته بود بلکه آن گونه که در کتاب خود می‌گوید مدام باید افراد را راضی می‌کرد. وقتی الیت باشند، قاعده مندی رشد می‌کند، وقتی نسبت به سرزمین حس مسئولیت باشد، الیت‌ها شکل می‌گیرند و وقتی مردم الیت‌ها را انتخاب کردند، دموکراسی آغاز می‌شود. شاید از خوارزمشاه و ملکشاه و بهرامشاه و سلطان حسین و شاه اسماعیل و شاه سلیمان گرفته تا کریمخان و آقا محمد خان و مظفرالدین شاه و رضا شــاه و محمدرضا شاه. جزئیات تاریخی به وضوح نشان می‌دهد که تناسبی میان سطح قدرت شــاه و اطرافیان، حتی وزرا و دربار نبوده است: شاه بوده و عده وسیعی از افراد اُپراتور. الیت با هیئت حاکمه به معنایی که با آن‌ها مشورت شود، در قدرت سهم‌ها یابند و مسئولیت جمعی برای حفظ کشور و سرزمین داشته باشند، وجود نداشته است. الیت یعنی طیفی از افراد عاقل، دانا، متخصص، سیر، متعادل و نرمال که تصادفی رشد نکرده باشند بلکه قدم به قدم و با توانایی ارتقا پیدا کرده باشند. خوانندگان محترمی که با الیت هند، اندونزی، برزیل، کرهٔ جنوبی و سنگاپور آشنایی داشته باشند به خوبی می‌توانند این مقایسه را انجام دهند.

رضا شاه و محمدرضا شاه هر چند دورهای با الیت‌ها کارها را پیش بردند اما به خصوص در پنج سال آخر حکمرانی خود، با قیابوت و ذهنیت شخصی خودشان تصمیم می‌گرفتند، وقتی کشوری الیت نداشته باشد، اُپراتورها با صلاحیت و دانش انتخاب نمی‌شوند بلکه صرفاً بر اساس وفاداری و پیروی تام از دستورات منصوب می‌شوند. در چنین قالی، اُپراتورها نیز برمجموعهٔ مردم را بر اساس وفاداری به سمت می‌گمارند. هرچند در ظاهر، عموم این افراد حکمرانی می‌کنند اما در باطن نه یکدیگر را قبول دارند و نه تعهدی به یک سیستم سیاسی یا سرزمینی دارند. پنج ماه قبل از انقلاب در ۲۷ شهریور ۱۳۵۷، کارمندان بانک مرکزی فهرست ۱۷۷ تن از افراد سرشناس پهلوی دوم که بالغ بر ۲ میلیارد دلار از کشور خارج کرده بودند را منتشر کردند (این نویسنده، اقتدارگرایی ایرانی در عهد پهلوی، ۱۳۹۷، صص ۲۹۱–۲۹۰). همین که اُپراتورها از اواسط ۱۳۵۷ آسیب‌پذیری‌های شاه را حس کردند، صحنه را ترک گفتند. اما اگر الیت وجود داشت، مشکلات و چالش‌ها را رصد می‌کرد، به موقع در پی حل و فصل آن‌ها می‌بود، حکمرانی در ذهن و مصالح یک نفر خلاصه نمی‌شد و اُپراتورها تبدیل می‌شدند به سهامداران، مشترکین و اعضای الیت یک حکومت، وقتی الیت نباشد، اُپراتورها یکدیگر را قبول ندارند زیرا خود را وفادار به فرد می‌دانند و این فرهنگ نفی یکدیگر به تدریج به کلیت جامعه منتشر می‌شود. از منظر روان‌شناسی اجتماعی، ممکن است بحث کنیم که افراد محور، خود بزرگ بین، شهرت طلب، جاه طلب و خود حق بین. اما اینها معلول‌اند و علل ظهور این خصایص را باید در سیستم حکمرانی و مدیریت جستجو کرد. این خصــل‌ها را می‌توان در شهروندان عموم کشورها پیدا کرد ولی سیستم مدیریت اجازه ظهور و بروز آن‌ها را یا نمی‌دهد و یا محدود می‌کند، ویتنام و چین هردو اقتدارگرا هستند ولی حداقل در حیطهٔ مسائل اقتصادی و روابط بین‌المللی، به شدت تخصصی، حرفه‌ای و مبتنی بر دانش بشری، **fact** و **data** اداره می‌شوند، وقتی وزیری در موضوع وزارت خود حتی چند کتاب نخوانده و سال‌ها وزیر می‌ماند، رهیافت تصمیم‌سازی در سازمان خود را به طور طبیعی به سمت ناکارآمدی، اشتباهات بی در پی، بی‌تفاوتی و تملق سوق می‌دهد. شاید

جدال لفظی آمریکا و چین به دنبال یک نشست پرنش دیگر

رابطه با منشاء ویروس کرونا انجام شد. پرایس تاکید کرد: معاون وزیر خارجه همچنین نگرانی‌ها دربارهٔ امتناع چین برای همکاری با سازمان بهداشت جهانی و اجرای فاز دوم تحقیقات در چین دربارهٔ منشأ- کرونا را مطرح کرد. او همچنین در رابطه با مسئله بازداشت آمریکایی‌ها و کانادایی‌ها در چین طبق موضعیت‌های خروج صحبت داشت و به مقامهای چین یادآور شد که مردم آمرمی برای چانه زنی نیستند.

در بیانیه چینی‌ها دربارهٔ اولین ملاقات شرمن با شی فنگ، معاون وزیر خارجه چین آمده است که او به شرمن گفت که رابطه بر اصططاک آمریکا و چین به دلیل هیچ یک از موضوعات مطرح شده شرمن نیست بلکه به دلیل نمایش آمریکایی‌ها از چین به عنوان «دشمن فرضی» است. براساس این بیانیه، شی فنگ همچنین به وندی شرمن گفت که این آمریکاست که نظم جهانی مبتنی بر قانون را که بعد از جنگ جهانی دوم ایجاد شد، رها کرده است اما چین دوست دارد یک «نوع جدید از روابط بین‌المللی به مبنای احترام» ایجاد کند. شی فنگ همچنین گفت، آمریکا در موضعی نیست که بخواهد برای چین در زمینه دموکراسی و حقوق بشر موعظه کند و به نسل کشی آمریکایی‌ها علیه بومیان آمریکایی و اقدام ارتش آمریکا اشاره کرد و گفت که آمریکا «مخترع و صاحب امتیاز و حق مالکیت منووی» دیپلماسی اجباری است؛ انتقاد دیگری که واشنگتن اغلب به پکن بابت رویکردش در قبال کشورهای کوچک‌تر و فقیرتر نسبت می‌دهد. به دنبال مذاکرات طولانی روز شنبه، سخنگوی وزارت خارجه چین در کنفرانس خبری خود گفت چین نارضایتی عمیق خودش را از سیاست به شدت خطرناک واشنگتن در قبال کشورش ابراز داشته است. اما او همچنین این مذاکرات را «عمیق و دوستانه» دانست و گفت برای توسعه سالم روابط چین – آمریکا سوده‌مند بوده است. و ند پرایس، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا گفت، با اینکه وندی شرمن انتقاداتش را به اقدامات چین مطرح کرد، «همزمان این معاون وزیر خارجه بر اهمیت همکاری در حوزه‌های منافع جهانی نظیر بحران اقلیمی، مبارزه با مواد مخدر، عدم اشاعه و نگرانی‌های منطقه‌ای شامل کره شمالی، ایران، افغانستان و میانمار» تاکید داشت.

وندی شرمن: آمریکا از رقابت شدید اقتصادی با چین استقبال می‌کند اما در گیری نمی‌خواهد

معاون وزیر خارجه آمریکا از چین خواست اختلافاتشان را کنار گذاشته و با ایالات متحده بر سر مسائل جهانی به ویژه تغییر اقلیمی و وندی کرونا، به عنوان یک قدرت جهانی مسئول همکاری کند. به گزارش ایسنا، وندی شرمن، معاون وزیر خارجه آمریکا پس از مذاکرات روز دوشنبه با وانگ یی، وزیر خارجه چین و همچنین او شی فنگ به خبرگزاری آسوشیتدپرس همچنین گفت، آمریکا از رقابت شدید اقتصادی با چین استقبال می‌کند اما نمی‌خواهد این کشور به سمت درگیری تغییر مسیر دهد. چین به انتقاد آمریکای‌ها دربارهٔ مسائل حقوق بشری و توسعه ارضی خود اعتراض داشته و بارها گفته است که وقتی آمریکا توسعه چین را سرکوب میکند، نمیتواند انتظار همکاری داشته باشد؛ اتهاماتی که وندی شرمن رد کرد. وندی شرمن اندکی پس از رازینی با وانگ یی و شی فنگ در شهر تیانجین چین در این مصاحبه تلفنی گفت: برخی موارد وجود دارند که بالاتر از اختلافات خاص است و آن مسئولیت جهانی قدرتهای بزرگ است. این نشست، دومین رویارویی مستقیم دیپلماتهای چین و آمریکا از زمان روی کار آمدن بایدن در ژانویه به شمار می‌رود. نشست پرنش نخست، ماه مارس در آلاسکا با حضور آنتونی بلینکن، وزیر خارجه آمریکا و بانک جیبی، دیپلمات ارشد چین برگزار شد.

وندی شرمن مذاکرات جدید را، گام دیگری در مسیر تلاش برای همکاری با چین در مسائل مهم توصیف کرد. او گفت: باید ببینیم که آیا مذاکرات پیگیری میشود و ما میانویتمی گام دیگری برداریم یا خیر. در همین مراحل اولیه نمیتوان گفت که آیا ما به تمام اهداف مورد نظرمان میرسیم یا خیر. به گفته وندی شرمن، آن‌ها گفتگوی «دوستانه‌ای» در مسائل مورد اختلاف داشتند و اولیست بلند بالایی از نگرانی‌های آمریکا شامل «جنایت علیه بشریت» علیه مسلمانان در منطقه سین کیانگ، سرکوب دموکراسی در هنگ کنگ، استفاده چین از قدرت اقتصادی خود برای فشار بر دیگران و «اقدامات خصمانه» علیه تایوان و در دریای چین جنوبی و شرقی ارائه داد. معاون آنتونی بلینکن همچنین خواستار آزادی برخی از آمریکایی‌ها و کانادایی‌های محبوس در چین شد و گفت که «مردم اهرم فشار نیستند» و همچنین دربارهٔ فشار بر روزنامه‌نگاران خارجی در چین صحبت کرد. شرمن همچنین گفت، ایالات متحده از رقابت شدید استقبال میکند و معتقد است رشد چین و بهتر کردن زندگی مردم خودش مهم است. اما این باید به صورتی باشد که با قوانین بین‌المللی همخوانی داشته و کشورهای دیگر را تضعیف نکند. وندی شرمن گفت: ما از آن‌ها انتظار داریم که در ک کند حقوق بشر فقط یک مسئله داخلی نیست. آن‌ها یک تعهد جهانی دارند که طبق اعلامیه جهانی سازمان ملل در خصوص حقوق بشر به آن متعهد شده‌اند.